

Κ. ΚΡΥΣΤΑΛΛΗ

ΗΛΙΟΒΑΣΙΛΕΜΑ

ΕΝΟΤΗΤΕΣ & ΤΙΤΛΟΙ

Πίσω από μακρινές κορφές ο ήλιος βασιλεύει,
και τ' ουρανού τα σύνορα χίλιες βαφές αλλάζουν,
πράσινες, κόκκινες, ξανθές, ολόχρυσες, γαλάζες,
κι ανάμεσά τους σκάει λαμπρός λαμπρός ο Αποσπερίτης.
Την πύρη του **καλοκαιριού** την σβηεί γλυκό αγεράκι
που κατεβάζουν τα βουνά, που φέρνουν τ' ακρογιάλια.
Ανάρια τα κλωνάρια του κουνάει ο γερο-πεύκος,
και πίνει και ρουφάει δροσιά κι αχολογάει και τρίζει,
η βρύση η χορταρόστρωτη δροσίζει τα λουλούδια,
και μ' αλαφρό μουρμουρητό γλυκά τα νανουρίζει·
θολώνει πέρα η θάλασσα, τα ριζοβούνια ισκιώνουν,
τα ζάλογκα μαυρολογούν, σκύβουν τα φρύδια οι βράχοι,
κι οι κάμποι γύρου οι απλωτοί πράσινο πέλαο μοιάζουν.

[περιγραφή

της φύσης

την ώρα

του δειλινού]

Απ' όξω, από τα οργώματα, **γυρνούνε οι ζευγολάτες**,
ηλιοκαμένοι, ξέκοποι, βουβοί, αποκαρωμένοι,
με τους ζυγούς, με τα βαριά τ' αλέτρια φορτωμένοι,
και σαλαγούν από μπροστά τα δυο καματερά τους,
τρανά, στεφανοκέρατα, κοιλάτα, τραχηλάτα,
«Οώ! φωνάζοντας, οώ! Μελισσηνέ, Λαμπίρη»·
κι αργά τα βόδια περπατούν και πού και πού μουγκρίζουν.

[περιγραφή των ανθρώπων της φύσης
όταν σχολάνε από τις δουλειές τους:

οι άντρες-ζευγολάτες

Γυρνούνε από τα έργα τους **οι λυγερές, γυρνούνε**
με τα ζαλίκια αχ τη λογγιά, με τα σκουτιά αχ το πλύμα,
με τες πλατιές των τες ποδιές σφोगγίζοντας τον ιδρω·
και σ' όποιο δέντρο κι αν σταθούν, σ' όποιο κοντρί ακουμπήσουν,
εις το μουρμούρι του κλαριού, εις τη θωριά του βράχου
γλυκόν γλυκό και πρόσχαρον χαιρετισμό ξανοίγουν:
«Γεια και χαρά στον κόσμο μας, στον όμορφό μας κόσμο!»

οι γυναίκες]

ΕΙΚΟΝΕΣ

Πίσω από μακρινές κορφές ο ήλιος βασιλεύει,
και τ' ουρανού τα σύνορα χίλιες βαφές αλλάζουν,
πράσινες, κόκκινες, ξανθές, ολόχρυσες, γαλάζες,
κι ανάμεσά τους σκάει λαμπρός λαμπρός ο Αποσπερίτης.

Την πύρη του καλοκαιριού την σβηεί γλυκό αγεράκι
που κατεβάζουν τα βουνά, που φέρνουν τ' ακρογιάλια.

Ανάρια τα κλωνάρια του κουνάει ο γερο-πεύκος,
και πίνει και ρουφάει δροσιά κι αχολογάει και τρίζει,
η βρύση η χορταρόστρωτη δροσίζει τα λουλούδια,
και μ' αλαφρό μурμουρητό γλυκά τα νανουρίζει·
θολώνει πέρα η θάλασσα, τα ριζοβούνια ισκιώνουν,
τα ζάλογκα μαυρολογούν, σκύβουν τα φρύδια οι βράχοι,
κι οι κάμποι γύρου οι απλωτοί πράσινο πέλαο μοιάζουν.

Απ' όξω, από τα οργώματα, γυρνούνε οι ζευγολάτες,
ηλιοκαμένοι, ξέκοποι, βουβοί, αποκαρωμένοι,
με τους ζυγούς, με τα βαριά τ' αλέτρια φορτωμένοι,
και σαλαγούν από μπροστά τα δυο καματερά τους,
τρανά, στεφανοκέρατα, κοιλάτα, τραχηλάτα,
«Οώ! φωνάζοντας, οώ! Μελισσηνέ, Λαμπίρη»·
κι αργά τα βόδια περπατούν και πού και πού
μουγκρίζουν

Γυρνούνε από τα έργα τους οι λυγερές, γυρνούνε
με τα ζαλίκια αχ τη λογγιά, με τα σκουτιά αχ το πλύμα,
με τες πλατιές των τες ποδιές σφογγίζοντας τον ιδρω·
και σ' όποιο δέντρο κι αν σταθούν, σ' όποιο κοντρί
ακουμπήσουν,
εις το μурμουρί του κλαριού, εις τη θωριά του
βράχου
γλυκόν γλυκό και πρόσχαρον χαιρετισμό ξανοίγουν:
«Γεια και χαρά στον κόσμο μας, στον όμορφό μας
κόσμο!»

ΣΧΗΜΑΤΑ ΛΟΓΟΥ

Πίσω από μακρινές κορφές ο ήλιος βασιλεύει,
και τ' ουρανού τα σύνορα χίλιες βαφές αλλάζουν,
πράσινες, κόκκινες, ξανθές, ολόχρυσες, γαλάζες,
κι ανάμεσά τους σκάει λαμπρός λαμπρός ο Αποσπερίτης.
Την πύρη του καλοκαιριού την σβηεί γλυκό αγεράκι
που κατεβάζουν τα βουνά, που φέρνουν τ' ακρογιάλια.
Ανάρια τα κλωνάρια του κουνάει ο γερο-πεύκος,
και πίνει και ρουφάει δροσιά κι αχολογάει και τρίζει,
η βρύση η χορταρόστροφη δροσίζει τα λουλούδια,
και μ' αλαφρό μουρμουρητό γλυκά τα νανουρίζει·
θολώνει πέρα η θάλασσα, τα ριζοβούνια ισκιώνουν,
τα ζάλογκα μαυρολογούν, σκύβουν τα φρύδια οι βράχοι,
κι οι κάμποι γύρου οι απλωτοί πράσινο πέλαο μοιάζουν.

προσωποποίηση
μεταφορά
ασύνδετο/επίθετα
επανάληψη

παρήχηση

παρομοίωση

ΣΧΗΜΑΤΑ ΛΟΓΟΥ

Απ' όξω, από τα οργώματα, γυρνούνε οι ζευγολάτες,
ηλιοκαμένοι, ξέκοποι, βουβοί, αποκαρωμένοι,
με τους ζυγούς, με τα βαριά τ' αλέτρια φορτωμένοι,
και σαλαγούν από μπροστά τα δυο καματερά τους,
τρανά, στεφανοκέρατα, κοιλάτα, τραχηλάτα,
«Οώ! φωνάζοντας, οώ! Μελισσηνέ, Λαμπίρη»·
κι αργά τα βόδια περπατούν και πού και πού μουγκρίζουν.
Γυρνούνε από τα έργα τους οι λυγερές, γυρνούνε
με τα ζαλίκια αχ τη λογγιά, με τα σκουτιά αχ το πλύμα,
με τες πλατιές των τες ποδιές σφογγίζοντας τον ιδρω·
και σ' όποιο δέντρο κι αν σταθούν, σ' όποιο κοντρί ακουμπήσουν,
εις το μурμουρί του κλαριού, εις τη θωριά του βράχου
γλυκόν γλυκό και πρόσχαρον χαιρετισμό ξανοίγουν:
«Γεια και χαρά στον κόσμο μας, στον όμορφό μας κόσμο!»

ασύνδετο/επίθετα

ευθύς λόγος
παρήχηση
κύκλος

προσωποποίηση
επανάληψη μεταφορά

ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ

- Μόχθος, κούραση
- Ικανοποίηση, ευχαρίστηση, πληρότητα, αγαλλίαση
- Χαρά, ενθουσιασμός
- Συγκίνηση, περηφάνια
- Ηρεμία, γαλήνη
- Αγάπη, λατρεία προς τη φύση και τον αγροτικό τρόπο ζωής.

ΓΛΩΣΣΑ – ΥΦΟΣ – ΜΕΤΡΟ

- Γλώσσα: δημοτική / απλή / με τοπικούς ιδιωματισμούς (*πύρη, ζάλογγα, ζαλίκια, αχ κ.ά.*)
- Ύφος: παραστατικό, γλαφυρό / γοργό / με πολλά σχήματα λόγου και εκφραστικά στολίδια.
- Μέτρο: ιαμβικό 15σύλλαβο
Πί / σω α / πό / μα / κρι / νές / κορ / φές / ο / ή / λιος / βα / σι / λεύ / ει,
και / τ' ου / ρα / νού / τα / σύ / νο / ρα / χί / λρες / βα / φές / α / λλά / ζουν,
πράσινες, κόκκινες, ξανθές, ολόχρυσες, γαλάζες,
κι ανάμεσά τους σκάει λαμπρός λαμπρός ο Αποσπερίτης.
Την / πύ / ρη / του / κα / λο / και / ριού / την / σβηεί / γλυ / κό α / γε / ρά / κι
που κατεβάζουν τα βουνά, που φέρνουν τ' ακρογιάλια.

.....